

ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ, 23-24 ΜΑΪΟΥ 2024:
**Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ Η ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΣΕ ΚΙΝΔΥΝΟ**

Διαρθρωτικά χαρακτηριστικά,
οικονομικά αποτελέσματα
και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
της αμπελοοινικού τομέα

*Πάυλος Καρανικόλας, Καθηγητής
Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τμήμα Αγροτικής Οικονομίας & Ανάπτυξης*

Η εισήγηση:

βασικά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά και οικονομικά αποτελέσματα της Ελληνικής αμπελουργίας, συγκρινόμενα με τα αντίστοιχα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η βασική πηγή των δεδομένων είναι το Δίκτυο Γεωργικής Λογιστικής Πληροφόρησης (FADN-RICA) και δευτερευόντως η Eurostat.

Με βάση την συγκριτική ανάλυση των παραπάνω στοιχείων, επισημαίνονται συγκεκριμένες προϋποθέσεις για:

α) την βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων και της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

β) την δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων στον ευρύτερο αμπελοοικονομικό τομέα.

Δεδομένα από το ΔΙΓΕΛΠ (FADN-RICA)

Παραγωγική Εξειδίκευση: Αμπελοοινικές Εκμεταλλεύσεις

(εξειδικευμένες στην παραγωγή σταφυλιών οινοπαραγωγής)

(Farming Type: Specialist Wine)

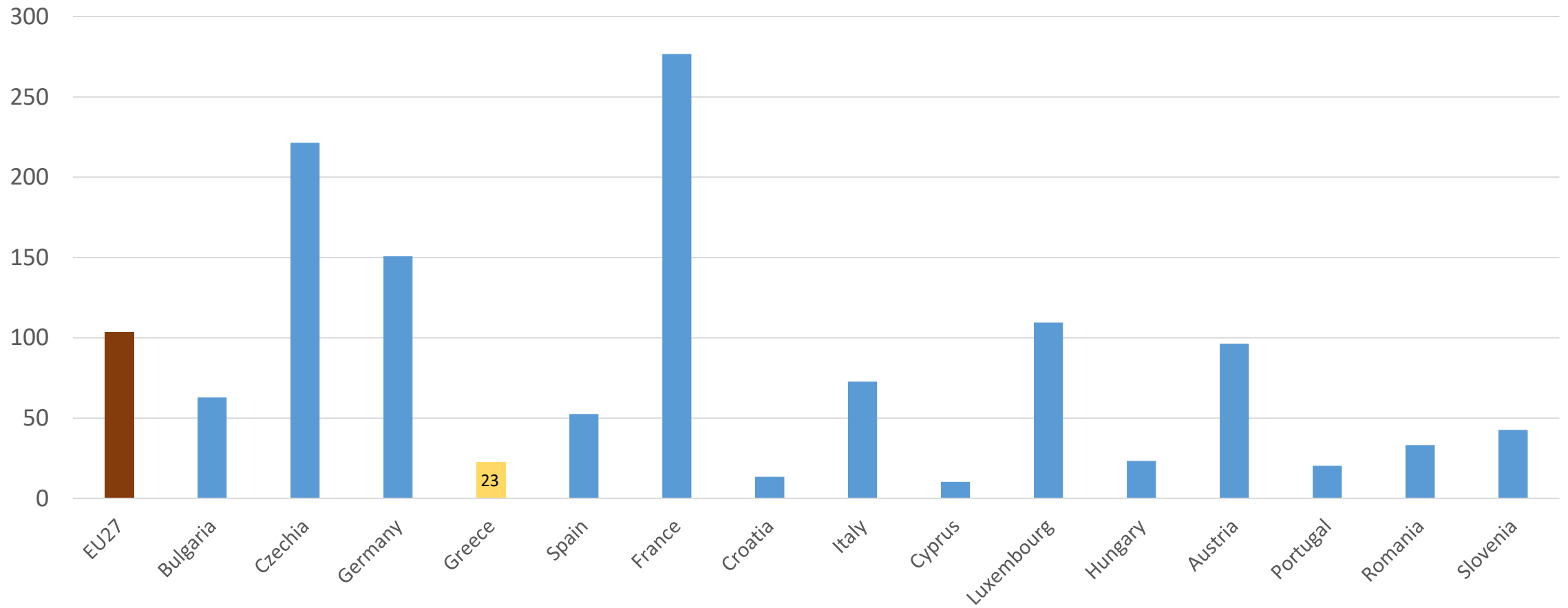
ΕΛΛΑΔΑ: Πληθυσμός Εξειδικευμένων Αμπελοοινικών Εκμεταλλεύσεων (2019-2021): 9.667

[<https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html>]

Βασικά Διαρθρωτικά Μεγέθη Αμπελοοινικών Εκμεταλλεύσεων

	Συνολική Γεωργική Έκταση (ΧΓΕ, ha)	Έκταση Αμπελώνων (ha)	Ενοικιαζόμενη / Συνολική ΧΓΕ	Συνολική Ανθρώπινη Απασχόληση (ΜΑΕ)	Οικογενειακή Απασχόληση	Μη Οικογενειακή Απασχόληση	Εργασία σε άλλες επικερδείς δραστηριότητες / ΜΑΕ
Bulgaria	34,4	30,3	47%	5,96	14%	86%	174%
France	26,6	16,5	72%	2,65	48%	52%	118%
Spain	26,5	18,3	16%	1,69	60%	40%	54%
Czechia	23,4	18,3	47%	3,56	40%	60%	936%
Austria	20,2	8,1	52%	2,21	83%	17%	427%
Romania	16,6	14,6	34%	2,55	36%	64%	16%
EU27	16,4	10,5	43%	1,76	61%	39%	274%
Germany	15,5	10,2	63%	2,54	63%	37%	485%
Hungary	11,5	9,9	36%	2,05	31%	69%	544%
Luxembourg	10,7	8,5	40%	2,82	40%	60%	0%
Portugal	9,5	6,3	9%	1,41	67%	33%	0%
Italy	9,4	5,4	43%	1,25	77%	23%	605%
Slovenia	6,6	3,8	30%	1,72	92%	8%	569%
Greece	5,2	2,7	33%	1,04	77%	23%	6%
Croatia	4,9	3,3	28%	1,74	80%	20%	145%
Cyprus	4,1	2,9	21%	1,06	88%	12%	34%

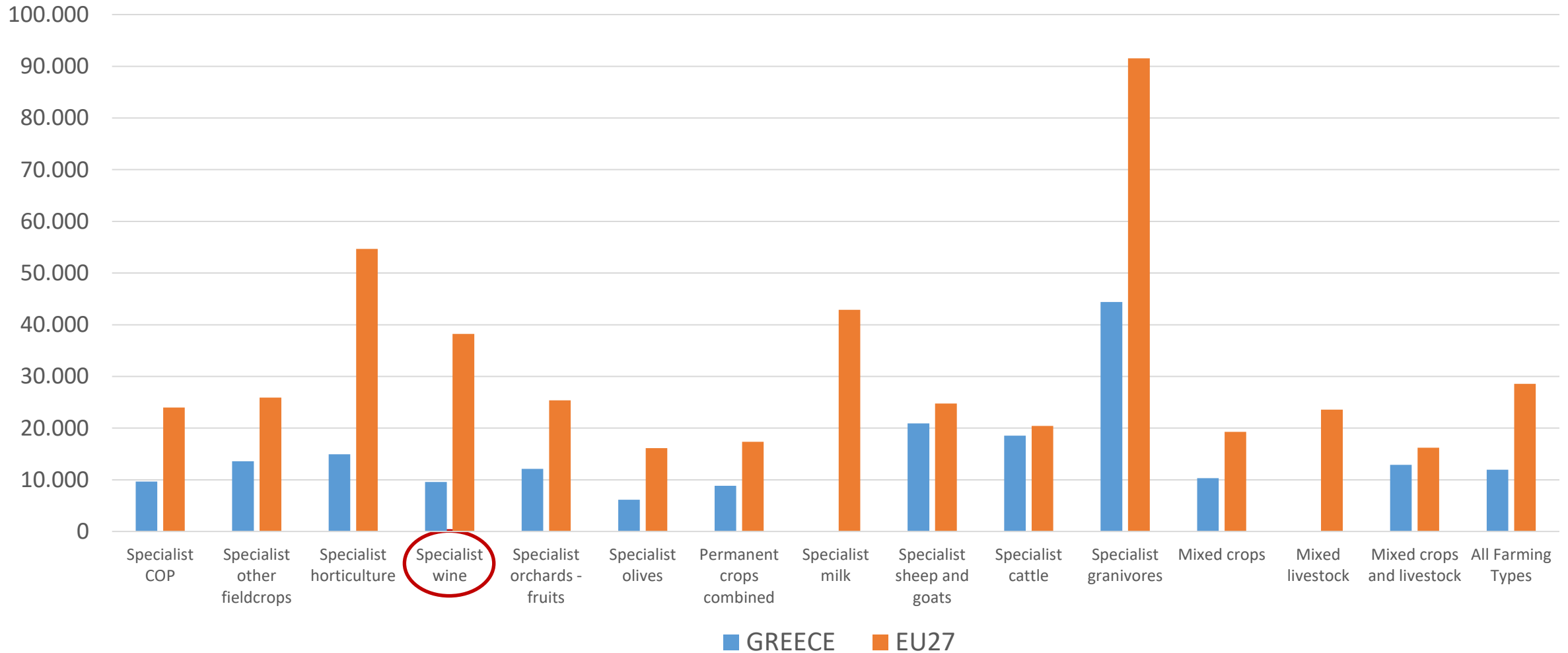
Οικονομικό Μέγεθος (χιλ. €)

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΙΓΕΛΠ [FADN Database]

ΓΟΕ ανά παραγωγική εξειδίκευση (€/εκμετάλλευση)

(Μ.Ο. τριετίας 2019-2021)

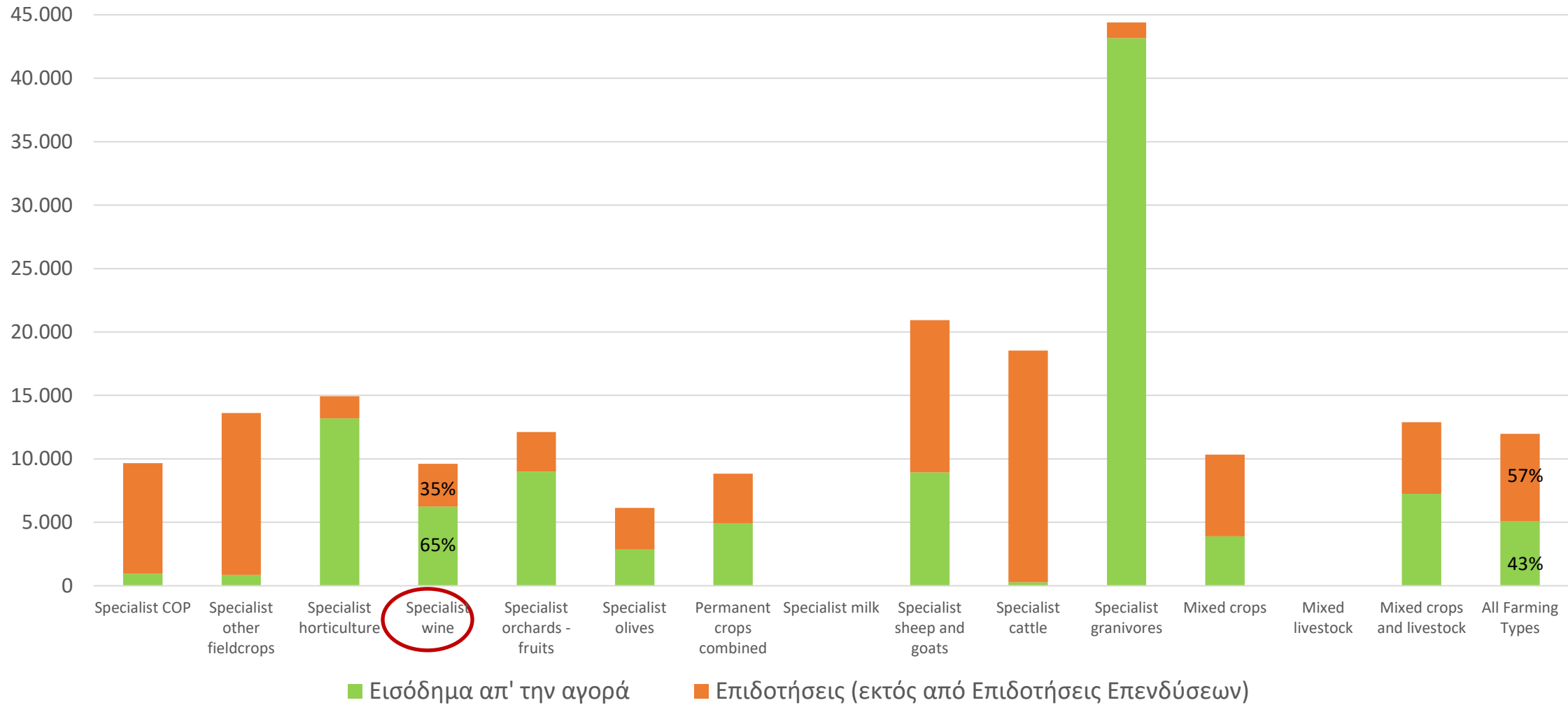
Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΔΙΓΕΛΠ [FADN Database]

Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα ανά εκμετάλλευση: μεγάλη διαφοροποίηση μεταξύ των παραγωγικών εξειδικεύσεων της Ελληνικής Γεωργίας

Κατά μέσο όρο, την τριετία 2019-2021, το Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα (ΓΟΕ) ανά εκμετάλλευση ανέρχεται περίπου σε 12.000 €, που αντιστοιχεί στο 42% του ευρωπαϊκού μέσου όρου

Χαμηλό	Μεσαίο	Υψηλό
Ελαιοκαλλιέργεια Συνδυασμοί μόνιμων καλλιεργειών Αμπελοοινικές εκμ. Σιτηρά	Μικτή φυτική παραγωγή Οπωροφόρα δένδρα Μικτή φυτική & ζωική παραγωγή Λοιπές αροτραίες καλλιέργειες	Κηπευτικά Βοοειδή Κρεοπαραγωγής Αιγοπροβατοτροφία Καρποφάγα

Ελλάδα: ΓΟΕ ανά παραγωγική εξειδίκευση (€/εκμετάλλευση) = Εισόδημα απ' την αγορά + Επιδοτήσεις (Μ.Ο. τριετίας 2019-2021)

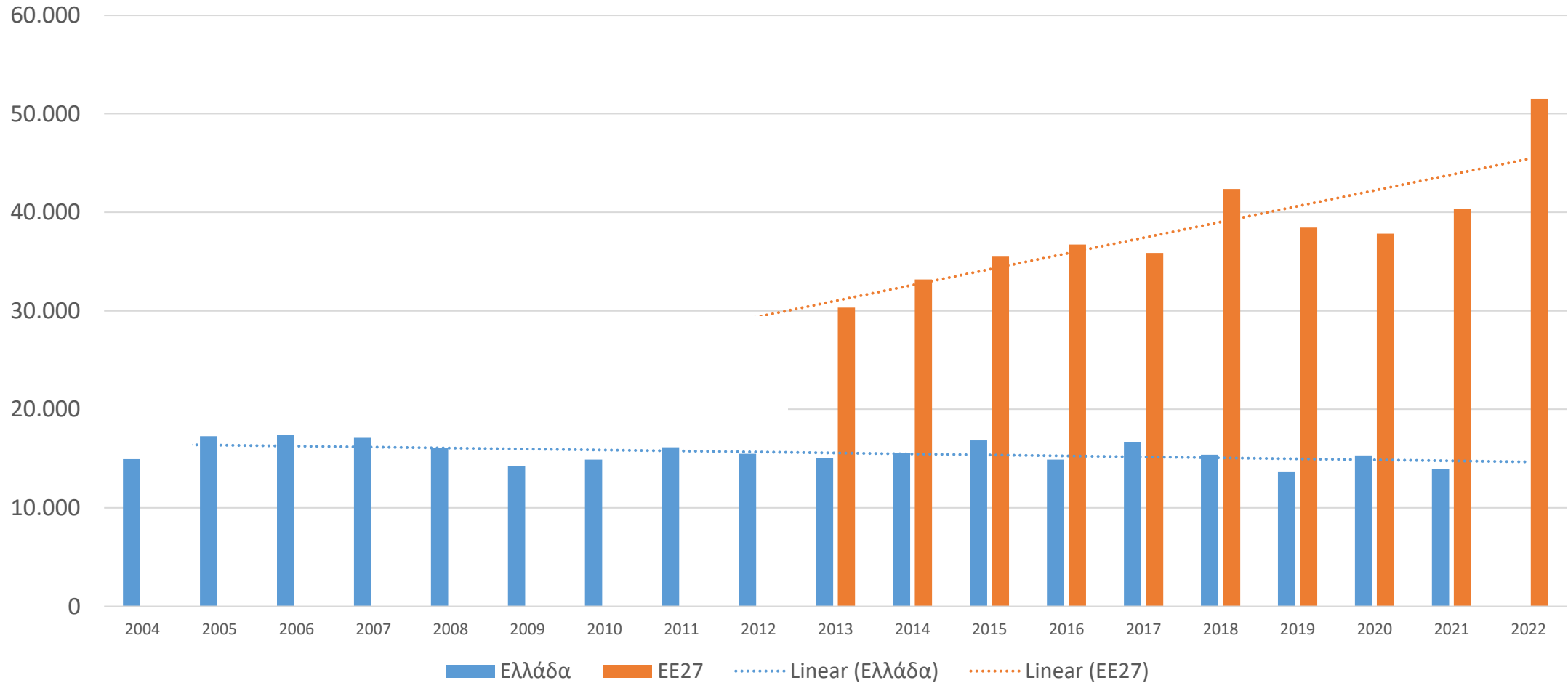

Δεδομένα από το ΔΙΓΕΛΠ (FADN-RICA)

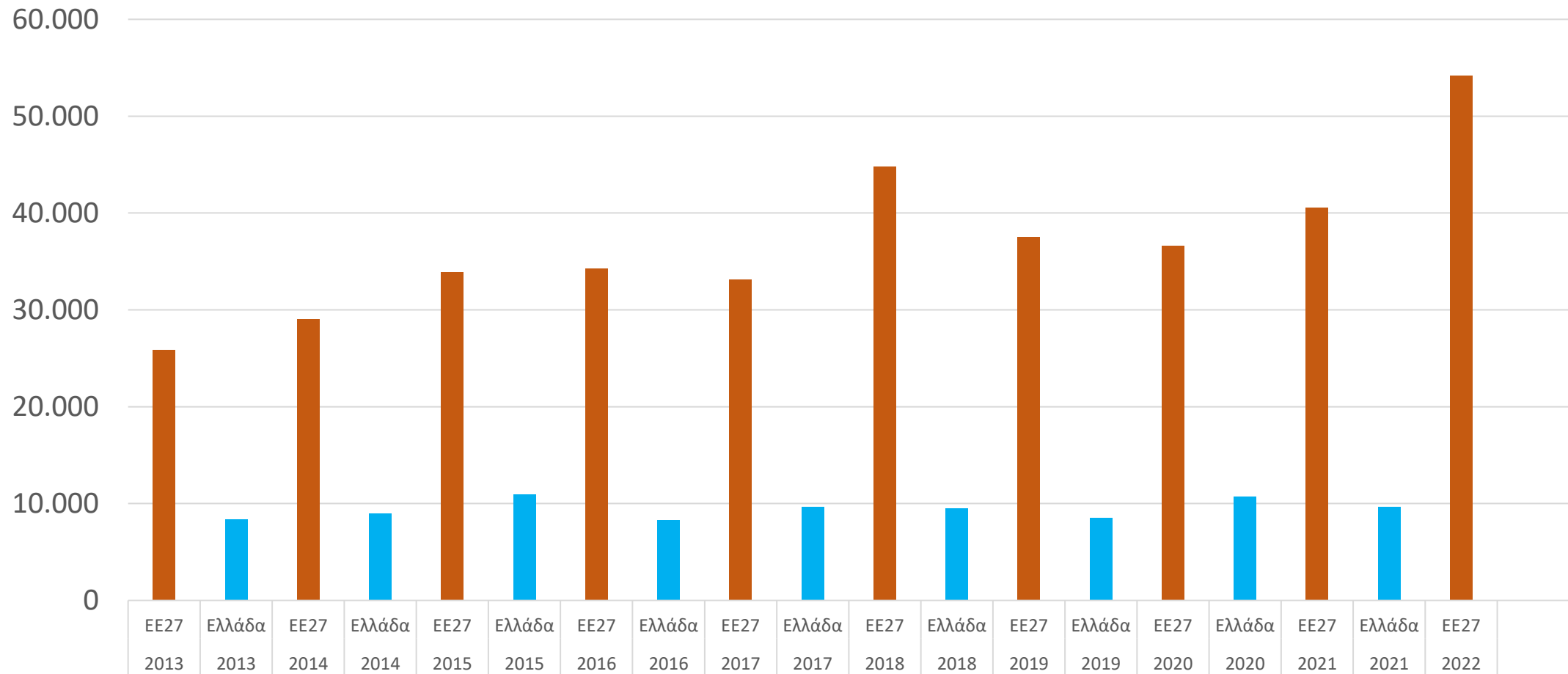
[<https://agridata.ec.europa.eu/extensions/FADNPublicDatabase/FADNPublicDatabase.html>]

Παραγωγική εξειδίκευση: Αμπελοοινικές εκμεταλλεύσεις ("Specialist wine")

Παραγωγικότητα Εργασίας (€/ΜΑΕ)

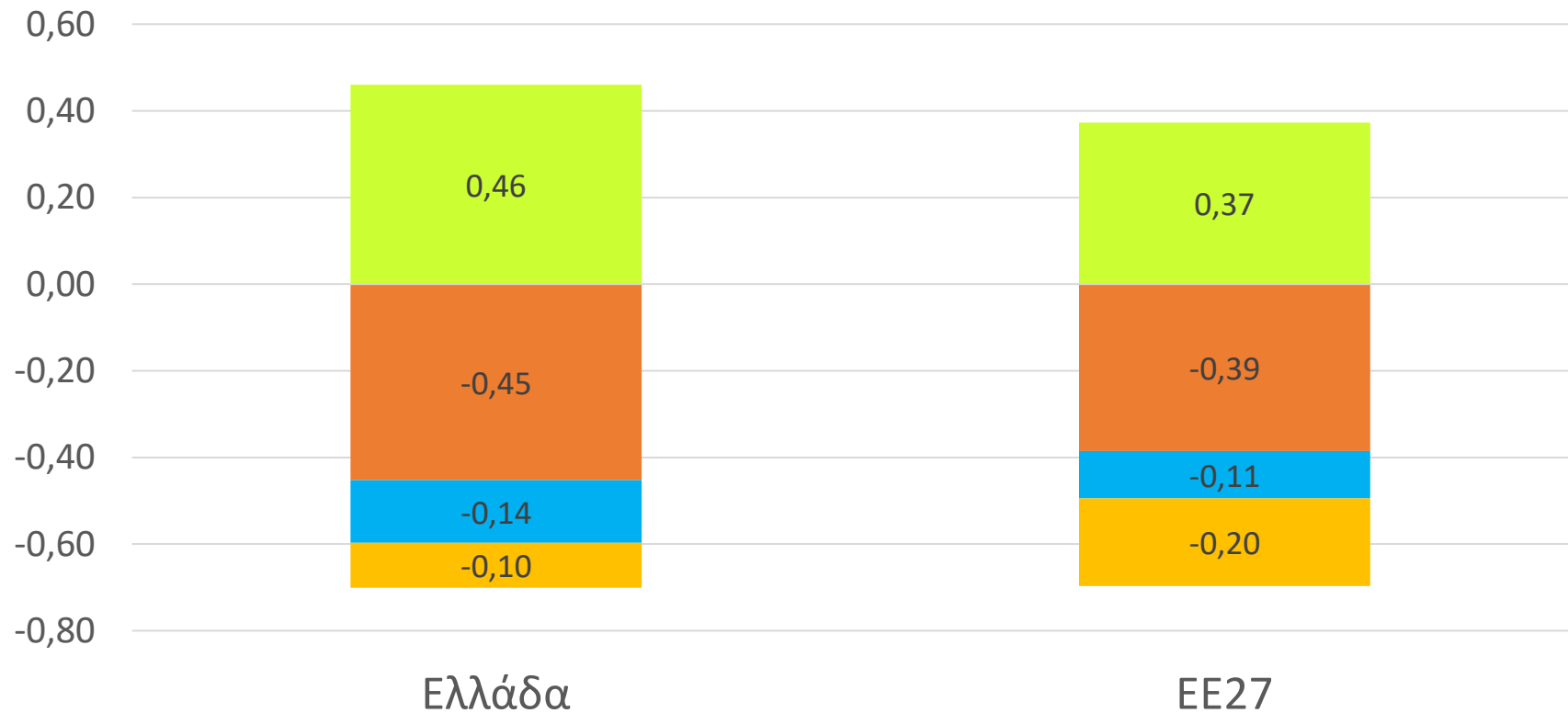

Γεωργικό Οικογενειακό Εισόδημα στη μέση γ. εκμετάλλευση του ΔΙΓΕΛΠ (FT Specialist Wine)

Ελλάδα (2019-2021): Μικρές Εκμ.: 4.812 €
Μεσαίες Εκμ.: 12.481 €

Ανά 1 Ευρώ Ακαθάριστης Αξίας Παραγωγής: ΓΟΕ, Ενδιάμεση Κατανάλωση, Αποσβέσεις, Αμοιβές μη οικογενειακών Συντελεστών Παραγωγής (Μ.Ο. 2019-2021, €)

■ Farm Net Income/Total Output (€)

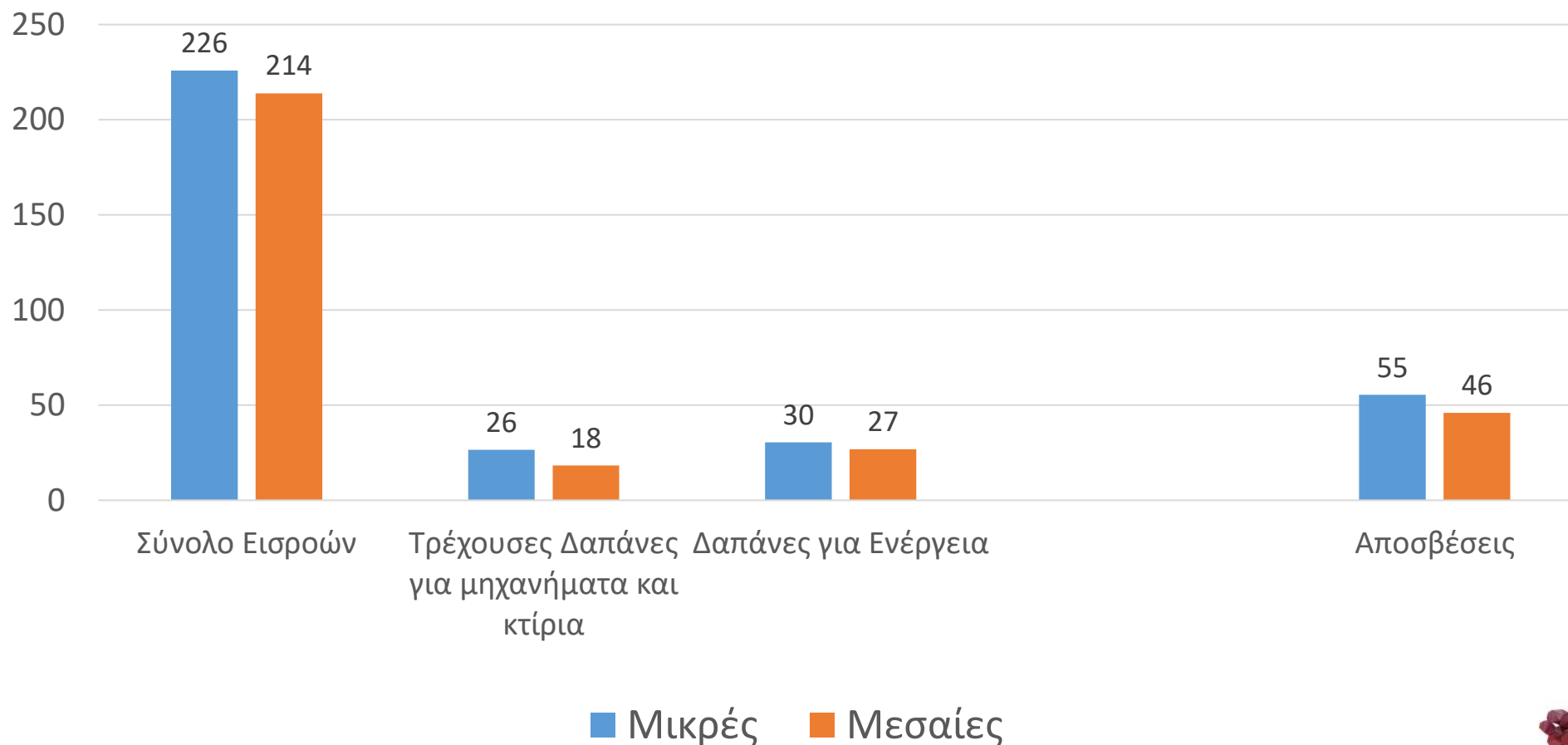
■ Total intermediate consumption/Total Output (€)

■ Depreciation/Total Output (€)

■ Total external factors/Total Output (€)

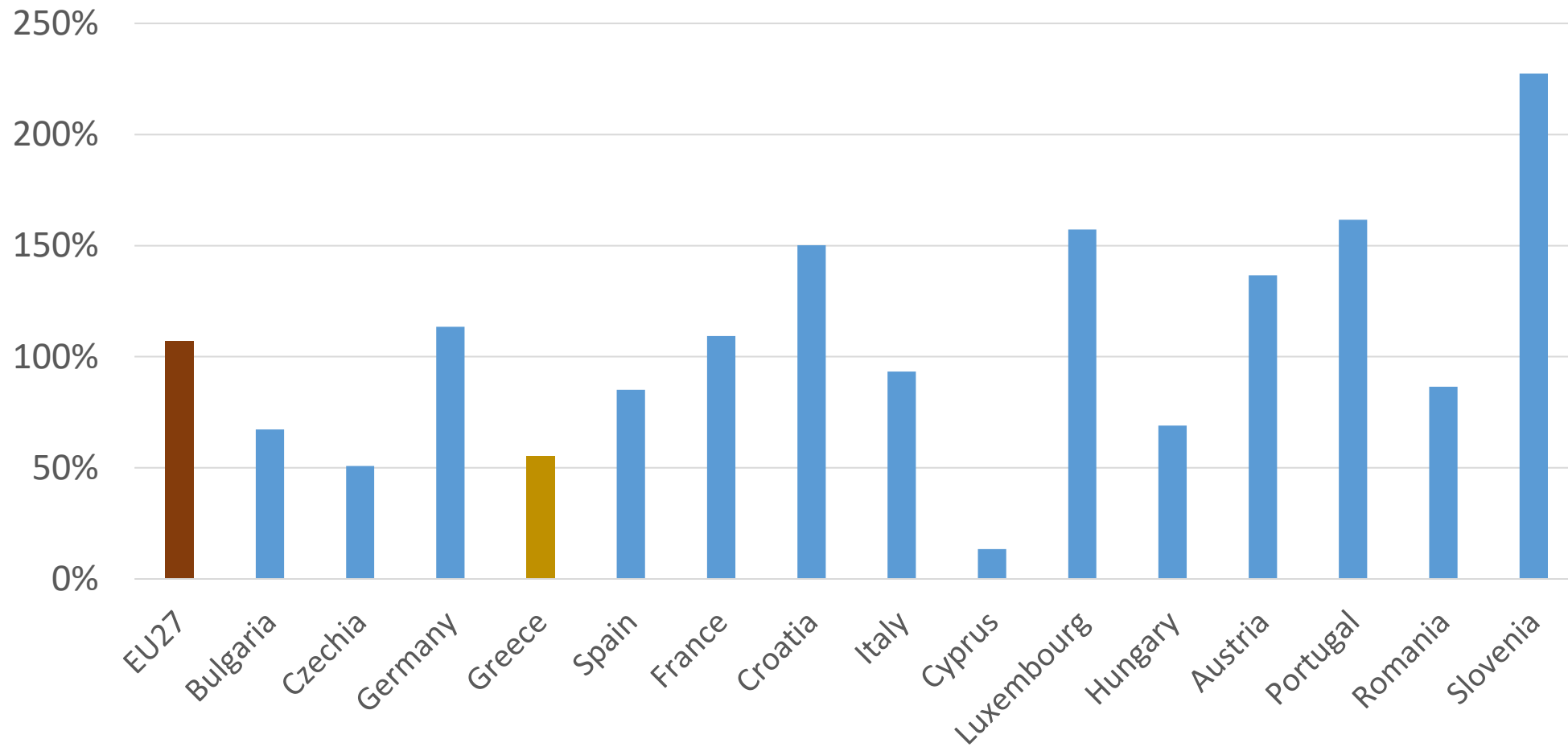
Ελλάδα, Αμπελοοινικές Εκμεταλλεύσεις Δαπάνες ανά στρέμμα (Μ.Ο. 2019-2021)

€ ανά στρέμμα

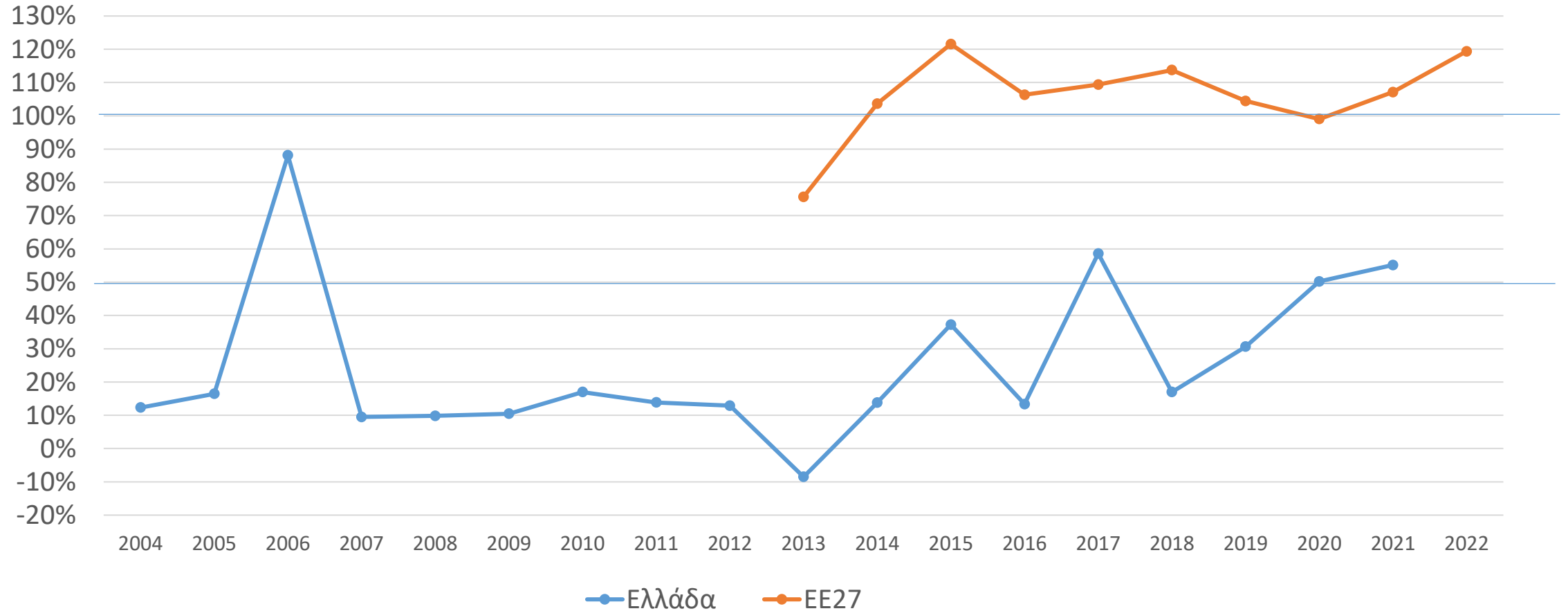
Αποεπένδυση (2021)

Ακαθάριστες Επενδύσεις / Αποσβέσεις

Αποεπένδυση, διαχρονικά

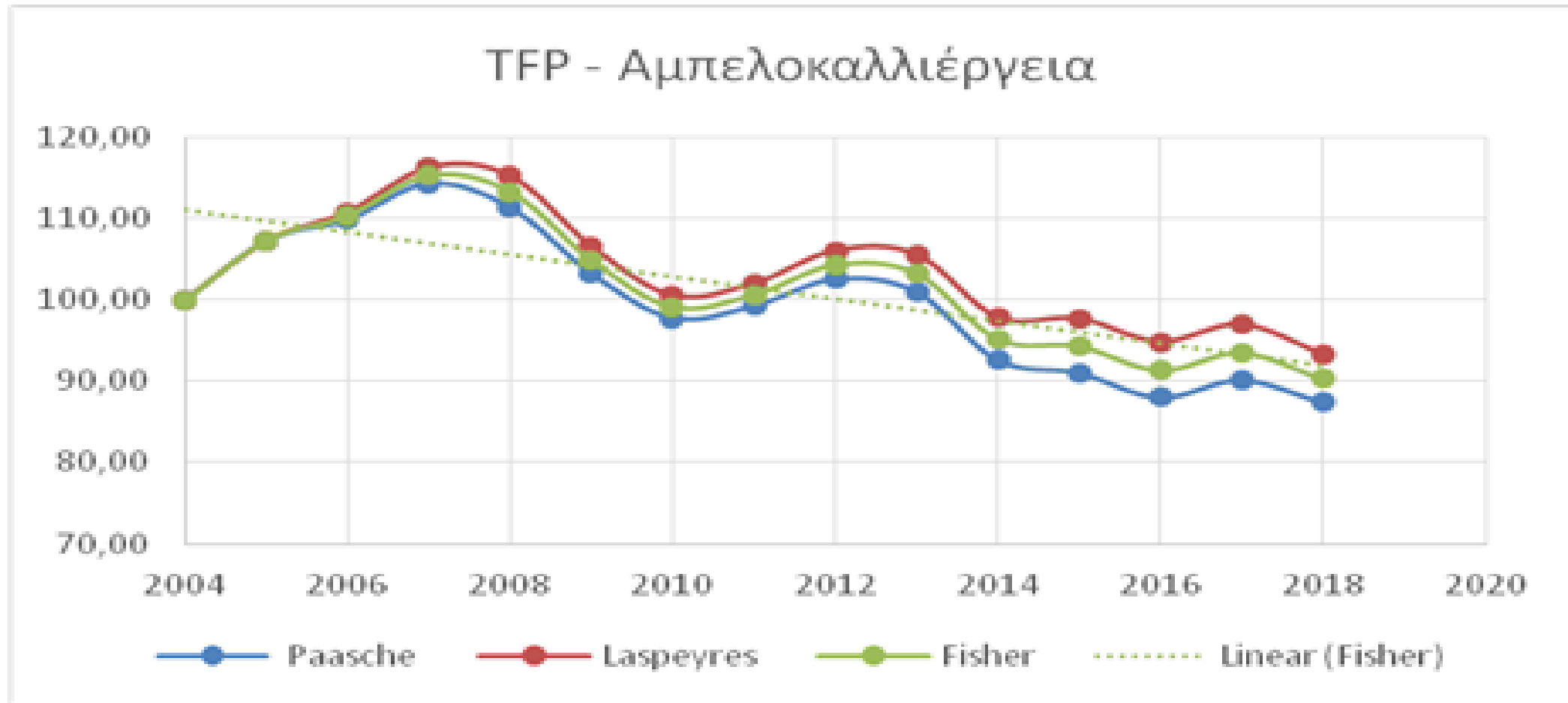
Ακαθάριστες Επενδύσεις / Αποσβέσεις

Ελλάδα (2019-2021): Μικρές Εκμ.: 58%
Μεσαίες Εκμ.: 40%

Η Συνολική Παραγωγικότητα των Συντελεστών Παραγωγής (Total Factor Productivity)

[κινητοί Μ.Ο. τριετίας, 2004=100]

Πώς θα μπορούσε να αυξηθεί η Παραγωγικότητα των Συντελεστών Παραγωγής; [1]

Με τη βελτίωση της τεχνολογίας, της αποτελεσματικότητας κλίμακας (μεγέθους) και την πιο αποτελεσματική χρήση των εισροών, όπως π.χ. με:

- την εισαγωγή **καινοτομικών τεχνολογικών μεθόδων** στην άσκηση της γεωργίας,
- Την εισαγωγή **θεσμικών και οργανωτικών καινοτομιών**
- την ουσιαστική **εκπαίδευση** των γεωργών,
- την εκτεταμένη χρήση **γεωργικών συμβουλών**, που θα αφορούν την αποτελεσματική χρήση των νέων τεχνολογιών, την τεχνική αποτελεσματικότητα (ορθή χρήση των εισροών) και την αποτελεσματικότητα κλίμακας (**διαμόρφωση ορθού μεγέθους, κυρίως του σταθερού κεφαλαίου των εκμεταλλεύσεων**)

Πώς θα μπορούσε να αυξηθεί η Παραγωγικότητα των Συντελεστών Παραγωγής; [2]

- την αύξηση των επενδύσεων και κυρίως την εφαρμογή ρεαλιστικών **επενδυτικών σχεδίων** που θα έχουν αξιόπιστη, σύγχρονη και λεπτομερή τεχνολογική και οικονομική τεκμηρίωση (δηλ. επανακαθορισμό του τρόπου εφαρμογής των Σχεδίων Βελτίωσης και των επενδύσεων της πρώτης μεταποίησης)

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη στους αμπελοκαλλιεργητές (1):

Καλή γνώση της φυσιολογίας του φυτού πριν από κάθε επέμβαση

Λίπανση:

- Λάθη ως προς τη χρονική κατανομή και τις ποσότητες των λιπασμάτων
- πρόγραμμα λίπανσης, μετά από εδαφολογική και φυλοδιαγνωστική διάγνωση-ανάλυση, π.χ. με λιπάσματα βραδείας-ελεγχόμενης αποδέσμευσης
- Περιορισμός της σπατάλης (10%-30%)

Εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη στους αμπελοκαλλιεργητές (2):

Φυτοπροστασία:

- Μείωση δαπανών φυτοπροστασίας, με κατάλληλες καλλιεργητικές πρακτικές:
 - βλαστολόγημα, ξεφύλισμα, χειμερινό κλάδεμα
 - με κατάλληλο χειμερινό κλάδεμα καρποφορίας, καλύτερη κατανομή του φυλικού τείχους, άρα, λιγότερα προβλήματα με φυτοπαθογόνα
 - καταστροφή ζιζανίων επί της γραμμής, από κάτω
 - διαφυλλικό ψεκασμό κάλυψης του φυλλώματος
 - Φυτοπροστασία π.χ. με χαλκό και θειάφι, αποφεύγοντας τα ακριβά σκευάσματα (διασυστηματικά), που είναι θεραπευτικά και όχι προληπτικά.

Εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη στους αμπελοκαλλιεργητές (3):

Άρδευση:

Εάν χρειάζεται άρδευση:

- μπορεί να γίνει εξοικονόμηση νερού, με προσαρμοσμένα συστήματα μόρφωσης, κλαδέματος καρποφορίας, παραγωγής,
- Εάν δεν γίνει κάτι από τα παραπάνω, τότε εντοπισμένη στάγδην άρδευση, με συνδυασμένη υδρολίπανση

Εξατομικευμένη συμβουλευτική υποστήριξη στους αμπελοκαλλιεργητές (4):

Νέες τεχνολογίες:

Διάγνωση στον αγρό για θερμοκρασία, υγρασία, φωτοσύνθεση, χλωροφύλλη και ποιότητα σταφυλιού

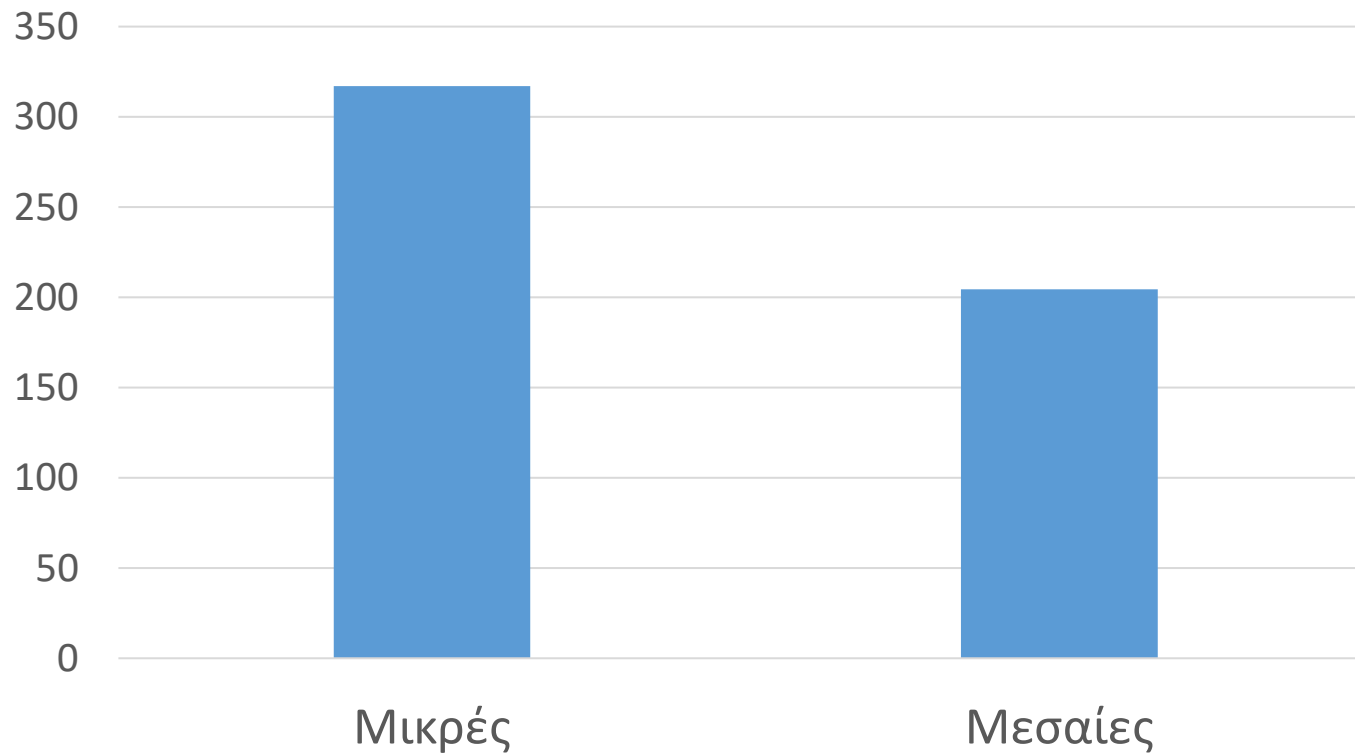
με drones, ρομποτάκια, πολυφασματικές κάμερες κ.ά.

Ο αναντικατάστατος ρόλος του Γεωπόνου

Και ο συνδυασμός τεχνικών & γεωργοοικονομικών γνώσεων για την παροχή εξατομικευμένων συμβουλών

Αποτελεσματικότητα κλίμακας

Αξία Κεφαλαίου Μηχανημάτων & εξοπλισμού
(€/στρέμμα) [Μ.Ο. 2019-2021]

**Ανεπαρκείς
Επενδύσεις από τις
μεσαίες εκμ.
ή
περισσότερες από
όσες χρειάζονται οι
μικρές εκμ.;**

Ελλάδα: Εξειδικευμένες Αμπελοοινικές Εκμεταλλεύσεις του ΔΙΓΕΛΠ

Θεσμικές και οργανωτικές καινοτομίες

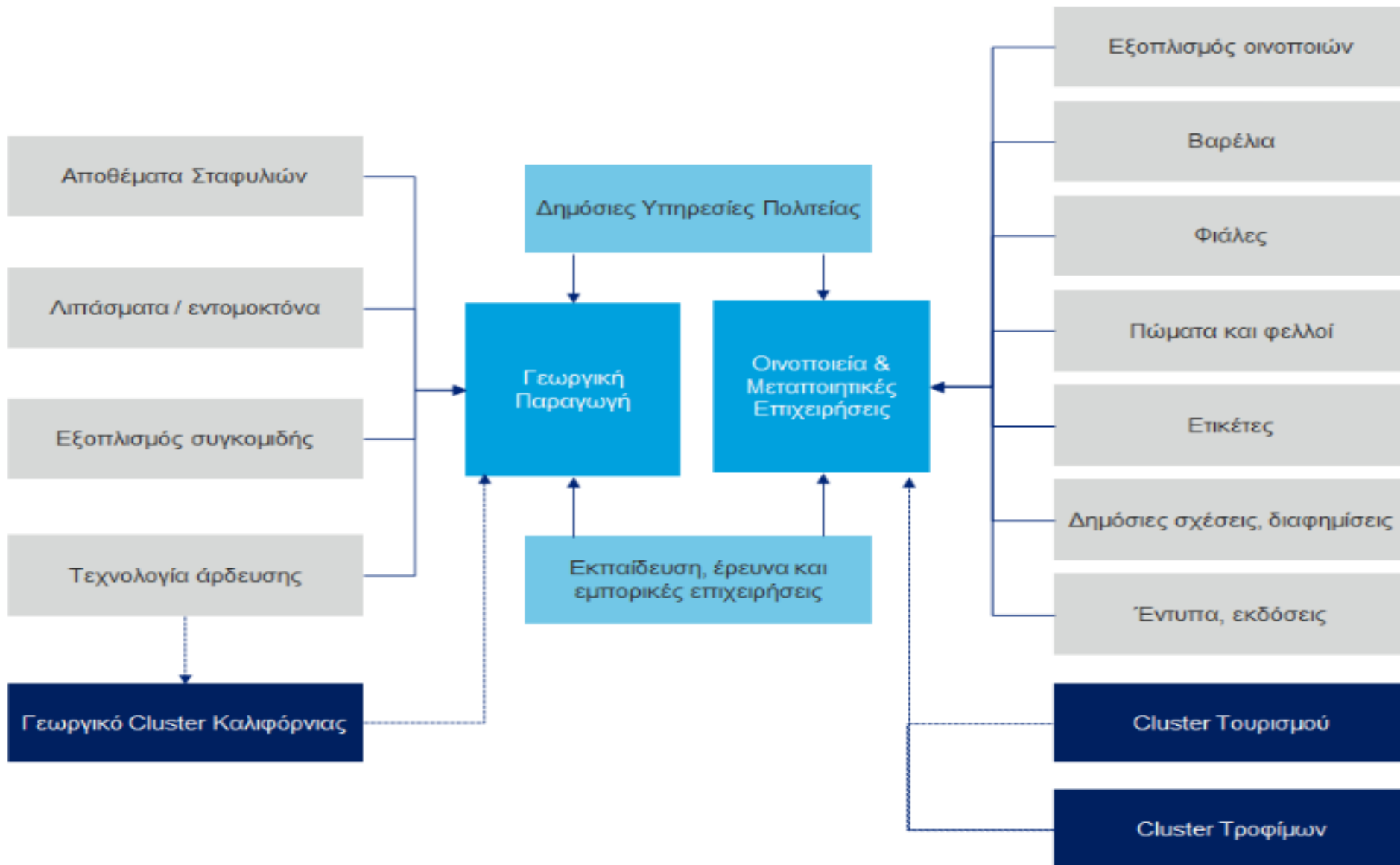
Με ποιούς όρους ενσωματώνεται ο αμπελουργός στην αλυσίδα αξίας του κρασιού;

Κατανομή της Προστιθέμενης Αξίας κατά μήκος ολόκληρης της της Αλυσίδας Αξίας

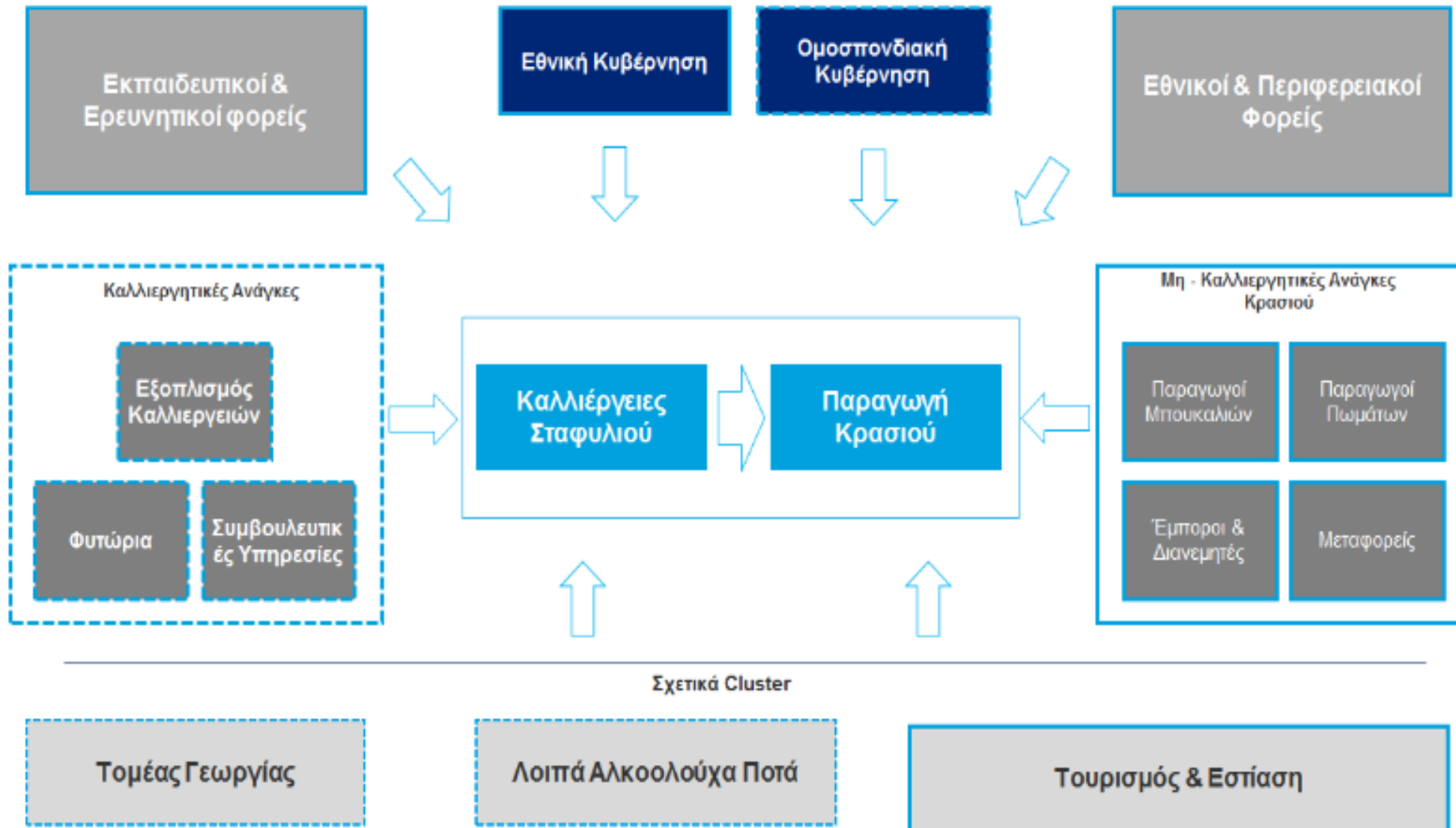
Διακυβέρνηση της Αλυσίδας Αξίας

Συλλογικότητα, Ποιότητα, νέες μορφές δικτυώσεων και συμπράξεων

Το cluster οίνου της Πολιτείας της Καλιφόρνιας

Το cluster οίνου της Νότιας Αυστραλίας

Οι διακεκομμένες γραμμές υποδεικνύουν αδύναμους δεσμούς με το cluster, και το αντίστροφο

Σας ευχαριστώ πολύ!